

Informace o realizaci opatření Programu prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2021

Program Prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2021 (dále jen „Program“) byl vypracován na základě hlavních bezpečnostních problémů formulovaných ve spolupráci s Policií ČR a na základě Koncepce prevence kriminality Kraje Vysočina na léta 2017 až 2022. Dále vycházel ze Strategie prevence kriminality České republiky na léta 2016 až 2021. Program byl nastaven tak, aby řešil nejožehavější bezpečnostní problémy zjištěné v roce 2020 a přispěl ke snížení nebo omezení trestné činnosti v Kraji Vysočina. K 30. 9. 2021 bylo v kraji zjištěno 3 411 trestných činů (tj. 67 na 10 tis. obyvatel), což je o 513 méně než za stejné období roku 2020 (3 924 tj. 77 na 10 tis. obyvatel).

Plnění schválených opatření

1) Kriminalita páchaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií (dále jen „ICT“):

Ve spolupráci s Policií ČR je pravidelně vyhodnocována statistika trestných činů páchaných prostřednictvím ICT – k 30. 9. 2021 bylo spácháno 312 trestných činů (převážně podvodů a neoprávněného přístupu, je zaznamenán i nárůst mravnostní kyberkriminality) zatímco za stejné období roku 2020 bylo spácháno 282 trestných činů. Nárůst trestné činnosti prostřednictvím ICT je celorepublikový.

Problematickou elektronické bezpečnosti se v průběhu roku 2021 pravidelně na svých jednáních zabývala pracovní skupina jmenovaná ředitelem krajského úřadu. Ve spolupráci s CZ. NIC, NÚKIB, Hospodářskou komorou Kraje Vysočina, Vysočina Education, p. o. a dalšími subjekty byla realizována v souladu s Akčním plánem elektronické bezpečnosti Kraje Vysočina na rok 2021 následující opatření:

- Kraj Vysočina byl i v roce 2021 vedoucím krajem projektu Kraje pro bezpečný internet. V rámci projektu byly aktualizovány e-learningové lekce pro děti, připraveny videospoty na téma nejnovějších trendů v kyberkriminalitě a soutěžní kvíz. V rámci kraje probíhá soutěž (uzávěra je 28. 2. 2021) pro děti s názvem „Ajéje, AI! Kyberbezpečnost z pohledu umělé inteligence“.
- v průběhu roku pokračovala odborná příprava informatiků krajského úřadu, městských úřadů a příspěvkových organizací, informatiků soukromých firem, které spolupracují s Krajem Vysočina, stejně jako pedagogů na téma bezpečného používání ICT,
- pracovní skupina navázala spolupráci s Bílým kruhem bezpečí a společně zorganizovali seminář na téma pomoci seniorům v oblasti bezpečného používání ICT,
- v rámci Fondu Vysočiny bylo podpořeno celkem 8 projektů neziskových organizací, převážně primární prevence na školách, které byly zaměřeny na bezpečné užívání ICT.

2) Násilná kriminalita a kriminalita páchaná pod vlivem návykových látek

V roce 2021 (k 30. 9.) byl zaznamenán pokles násilné trestné činnosti ve srovnání se stejným obdobím 2020 ze 407 spáchaných trestných činů na 387. Na základě analýzy bylo zjištěno, že na páchaní násilné trestné činnosti má i nadále významný podíl požívání návykových látek a alkoholu. Z Fondu Vysočiny bylo podpořeno 5 projektů neziskových organizací Kraje Vysočina, které byly zaměřeny na práci se skupinou osob ohrožených návykovými látkami a alkoholem, včetně nezletilých a mladistvých. Intervenční centrum

Jihlava registruje i nadále řadu případů domácího násilí s tím, že se množí případy domácího násilí v kyberprostoru. Vzhledem k opatřením COVID-19 se nepodařilo rozšířit odbornou přípravu osob, které z titulu své funkce přicházejí do styku s domácím násilím. Tato aktivita je zahrnuta do opatření Programu prevence kriminality Kraje Vysočina na rok 2022.

V souvislosti s násilnou kriminalitou byl realizován s podporou Ministerstva vnitra ČR projekt na ochranu tzv. měkkých cílů.:

- Kraj Vysočina realizuje už od roku 2018 aktivity, které se zaměřují na ochranu měkkých cílů, tedy ochranu veřejných prostranství, škol a školských zařízení,
- v roce 2021 byla kraji přidělena dotace ve výši **420 000 Kč** na zvýšení ochrany veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů,
- během tohoto roku se uskutečnily tři odborné vzdělávací semináře v oblasti ochrany měkkých cílů. Konkrétně - jaká jsou specifická rizika na městském úřadu, jak identifikovat podezřelý předmět, osobu či zásilku, o modelu USB, tedy jak reagovat na případný útok sečnou, střelnou zbraní, při agresi klienta apod. Dále jak z případné budovy utéct nebo se schovat. Školení zahrnovalo i základy první pomoci. Celkově se kurzu zúčastnilo přes 60 zaměstnanců městských úřadů.
- v oblasti školství se uskutečnilo několik teoretických a praktických seminářů na vybraných školách v Kraji Vysočina. **Vzdělávací akce** obsahovala teoretickou přípravu, která účastníkům zvýšila přehled o možných rizikových situacích ve škole, doporučených reakcích a opatřeních, o základní mentální a psychologické přípravě pro zvláštní rizikovou situaci. Následně se dozvěděli o modelu USB, tedy jak reagovat na případný útok sečnou, střelnou zbraní, při agresi žáka/rodiče, jak z budovy utéct nebo se schovat, představení možnosti vlastní obrany, základy první pomoci atd. Vzdělávací akce se zúčastnilo 6 vybraných škol z Kraje Vysočina, to znamená, že se uskutečnilo 6 vzdělávacích akcí a proškoleny byly přes 180 zaměstnanců.
- **výcviková akce** obsahovala dvě modelové situace: učitelé zasedli ve třídě, jeden z nich byl určen jako pedagog, ostatní jsou žáci. Došlo k výstřelu na chodbě, pedagogové byli nuceni reagovat podle zásad toho, co si osvojili při teorii. V třídě byl přítomen instruktor, který situaci pozoroval, případně usměrňoval činnost pedagogů. Po ukončení akce došlo k vyhodnocení, kde účastníci rozebrali celou situaci s instruktorem. Následně se pedagogové shromáždili na chodbě, kdy byl simulován útok nožem proti jednomu z nich, situace kulminovala, bylo drženo rukojmí. Výcviková akce proběhla na 7 vybraných školách Kraje Vysočina, tedy 7 výcvikových akcí a proškoleny byly přes 210 zaměstnanců.
- dotační program pro zvýšení ochrany veřejných prostranství a objektů (akcí) veřejné správy, škol a školských zařízení jako měkkých cílů probíhal od roku 2018 do roku 2021. V rámci čtyř let kraj spolupracoval s více městy i školami. Během tohoto období bylo provedeno **vyhodnocení ohroženosti**, které slouží ke zjištění, jak jsou školy/veřejná prostranství zabezpečeny proti případnému útoku a jaká jsou přijata opatření. Dále byly zpracovány **koordinační plány** pro vedení škol, jak se vyrovnat se situací po závažném násilném útoku nebo jiné obdobně závažné situaci.

Města:

Vyhodnocení ohroženosti: 16

Koordinační plány: 16

Vzdělávací akce: 6 měst + 2x se uskutečnilo školení na krajském úřadě. Proškoleny byly 160 úředníků.

Školy:

Vyhodnocení ohroženosti: 42

Koordinační plány: 18

Vzdělávací akce: 6

Výcviková akce: 7

Kraj Vysočina získal od roku 2018 dotace v celkové výši: 5 055 000 Kč

3) Kriminalita spojená s majetkovými a úvěrovými podvody

Počet trestných činů spojených s majetkovými a úvěrovými podvody se snížil (viz Příloha č. 2 – Bezpečnostní analýza), ale spíše než zásluhou přijatých opatření to bylo v souvislosti s opatřeními COVID-19. Z přijatých opatření byla realizována podpora projektů zaměřených na problematiku zadlužování a finanční gramotnosti dospělých a zvyšování finanční gramotnosti v rámci primární prevence na školách. Celkem byly podpořeny 3 projekty, které se plně nebo částečně věnují této problematice.

4) Kriminalita páchaná na seniorech

V rámci přijatých opatření bylo realizováno pouze opatření zaměřené na pomoc seniorům zejména v Jihlavě – pomoc osaměle žijícím seniorů prostřednictvím aktivit neziskové organizace ŽIVOT 99 a podpora vzdělávání seniorů v oblasti majetkových a úvěrových podvodů, jakož i zvyšování znalostí souvisejících s bezpečným užíváním ICT. Realizovány byly i aktivity v některých dalších městech kraje (např. Chotěboř, Třebíč), ale bez podpory Kraje Vysočina.

5) Kriminalita páchaná recidivisty, nepřízpůsobivými obyvateli a cizinci

Počet pachatelů recidivistů se snížil z 1 023 v roce 2020 na 852 v roce 2021. Klesl i počet nezletilých pachatelů (z 68 na 39), ale mírně narostl počet mladistvých pachatelů (z 67 na 76). Trestná činnost spáchaná cizinci se snížila ze 196 případů v roce 2020 na 173 případů v roce 2021. K 31. 12. 2020 žilo v Kraji Vysočina **celkem 12 923 cizinců s povoleným pobytem**.

V případě recidivistů se jedná zejména o krádeže a v případě cizinců o majetkovou trestnou činnost a násilí s tím, že byl zaznamenán i pokles počtu cizinců v kraji zejména v souvislosti s COVID 19.

V rámci přijatých opatření byly s podporou kraje realizovány 2 probační projekty Oblastní charity Třebíč pro mladistvé a dospělé, každý ve výši 150 000 Kč. K 31. 10. 2021 pracovala třebíčská charita s 10 mladistvými a s 10 dospělými klienty.

6) Poskytování komplexní primární prevence na školách

V rámci primární prevence na školách působí v kraji celkem 6 organizací (se sídlem v Kraji Vysočina), kterým udělilo MŠMT certifikaci k provádění všeobecné a selektivní prevence na základních a středních školách.

Těmto neziskovým organizacím (Oblastní charita Jihlava, Oblastní charita Třebíč, Oblastní charita Žďár nad Sázavou, STŘED Třebíč, Kolpingovo dílo a Portimo Nové Město na Moravě) byla poskytnuta dotace z Fondu Vysočiny ve výši 2,2 mil. Kč (projekty primární prevence) na realizaci 9 projektů v 66 základních školách a 4 gymnáziích ve všech okresech kraje. Projekty budou dokončeny do 31. 12. 2021 a jsou zaměřeny zejména na problematiku návykových látek, bezpečnost v kyberprostoru, finanční gramotnost, ale i na agresivní chování, sebepoškozování ad.

Celkem bylo na realizaci všech výše uvedených opatření z Fondu Vysočiny v roce 2021 přiděleno 9 neziskovým organizacím, které se problematikou prevence kriminality zabývají **2,9 mil. Kč**.

